

Zákoník přichází za Ježíšem a ptá se ho: „Co mám dělat, abych měl věčný život? Co mám dělat, abych opravdu žil?“ Zákoník dobře ví, že není jen nějaké teď a tady, ale že život člověka je víc. Hledá **smysl** svého života. Jak žít, aby opravdu žil a měl podíl na věčnosti?

A Ježíš odpovídá otázkou: „Co je psáno v Zákoně? Jak to tam čteš?“ Zákon znáš, ale rozumíš tomu?

„*Miluj Boha a miluj svého bližního*“, správně odpovídá zákoník. Ví, co je dobře, na čem život stojí. Milovat Boha a milovat bližního. Ale snad se děsí té bezbřehosti vlastní odpovědi, snad ani neví, co si s ní počít, co to vlastně znamená - miluj Boha a miluj svého bližního.

Ježíš říká – „správně jsi to řekl.“ Přesně, korektně. Teoreticky má zákoník život zvládnutý. Ale jak na to prakticky?

A tak se ptá zákoník ještě jednou: „*A kdo je můj bližní?*“ Za touto otázkou můžeme tušit další otázky a přání - kam až má sahát moje láska? Komu všemu jsem povinen ji projevovat? A co to vlastně znamená? Dej mi, Ježíši, nějakou hranici. Udělej mi to lehčí. Ukaž mi prostor, kde mám milovat, a hlavně - ukaž mi, kde už nemusím, kde jsem už vyvázan ze své povinnosti lásky, kde mohu vydechnout, chovat se svobodně a starat se jen sám o sebe?

Kdo je můj bližní? Je to moje rodina, pro kterou bych udělal cokoliv, když pominu to, že na ni nemám tolik času kolik bych si přál? Jsou to bratři a sestry mé víry? Příslušníci mé společenské vrstvy nebo snad mého národa?

Sestry a bratři, jsou lidé které nechci mít rád, kteří mě nebo mím nejbližším velmi ublížili. Odpustil jsem, neoplatil zlým za zlé i když ta myšlenka tam někde byla, ale netoužím potom, aby byli moji bližní.

Řekni, koho už **nemusím** mít rád, ať nemám špatné svědomí!

Ježíš vypráví podobenství. Vypráví příběh, který se asi nestal, ale chce na něm ukázat vzor možného chování.

Cesta z Jeruzaléma do Jericha to nebyl příjemný výlet. Opuštěná, skoro čtyřicet kilometrů dlouhá cesta vedla mezi skalami, o přepadení tu nebývala nouze.

Když tam člověka přepadli bandité, zůstal sám bez pomoci.

Naštěstí ale nebyla cesta tak liduprázdná. Z dále se přiblížil člověk. Jenže to byl *kněz a spěchal do chrámu*. Když zraněného uviděl, obešel ho. Vyhnul se mu. Snad k tomu měl i dost dobrých důvodů. Jako kněz se podle Zákona nesměl znečistit dotykem mrtvého. A on nevěděl, jestli před ním leží živý nebo mrtvý. Jeho práce byla knězi důležitější. Měl oči upřené jen na Boha a na službu jemu. Jenže zákon říká, že si láska k Bohu a láska k člověku nestojí v cestě, nekonkurují. Stejně se zachoval i *levita*. Oba nepomohli, protože jim leželo na srdci něco důležitějšího.

Poslední, kdo šel kolem, byl jakýsi *Samařan*. Člověk, který nenáviděl Židy asi stejně, jako Židé nenáviděli Samařany. Za normálních okolností by příslušníku židovského národa ani ruku nepodal. Ale i antipatie jdou stranou, když jde druhému o život a jsem jediný, kdo může pomoci.

Teď tady stojí jen *člověk proti člověku*.

Stranou jsou zdi náboženské či národnostní nesnášenlivosti, vedlejší je i strach o vlastní život (co kdyby byly bandité ještě blízko a chystali se na další lup?). Samařan byl **pohnut soucitem**. Slitoval se. Bylo mu toho druhého líto. Soucit pohnul člověkem a přiblížil ho druhému.

Bratři a sestry, svět se mění. Kdo je v dnešním světě náš bližní? Díky internetu a televizi máme jakoby všude blízko. Můžeme pomáhat třeba moderně, třeba přes internet. Převést peníze nebo

vytvořit trvalý příkaz dnes zabere jen několik minut. A člověk může stovkou měsíčně významně pomoci. V klidu domova si navíc může vše rozmyslet, získat informace o projektu, který chce podpořit, vybrat z mnoha organizací tu, která naloží s penězi zodpovědně a profesionálně. Taková pomoc může být dokonce zábavná, můžete si vybrat ze spousty dárců, kterými někomu uděláte radost. Můžete koupit někomu úl se včelami, kozu nebo slepici a mít radost, že jste i tak málem významně pomohli celé rodině kdesi daleko. Věřím, že to je reálná pomoc a šíří se tak naděje mezi lidmi.

Samařan byl ovšem v jiné situaci. Šel prostě po své práci a nečekal, že bude vystaven situaci, ve které bude nutná jeho pomoc. Přesto se zastavil a pomohl. Nevybral si, kdo v něm vzbudí soucit. Neprohlédl nějaký zástup potřebných a nevybral si toho, kdo mu byl nejsympatičtější.

To slovo „nevybral si“ mě připomíná jeden zážitek: Na svých cestách po světě jsem viděl na jednom mostě vedoucím do chrámu asi 200 žebráků. Na počátku cesty si vyměníte bankovku za miskou drobných mincí a pak dáte každému jednu. Neřešíte, zda tento vypadá ubozeji, má méně rukou a co je těm dalším. Všichni potřebují vaši pomoc a není na vás posuzovat kolik a komu a komu už ne.

Ale vraťme se k tomu jednomu jedinému Samařanovi. Jako člověk vstoupil do života druhého, přiblížil se mu, něco s ním prožil. Poskytl první pomoc a zase šel svou cestou. V životě druhého tím zanechal stopu. Stal se mu bližním.

Ježíš tento příběh vypráví zákoníku, který se zajímá o věčný život. Ježíš otázky zákoníka slyší. Vnímá, že ho zákoník zkouší, ale nepoučuje ho. Na otázky odpovídá sám otázkami. Doptává se. Dobrá, ptáš se mě na věčný život, ale co čteš v písmu. Jak mu rozumíš? Jak si to, co čteš, vykládáš? Tak vyzývá zákoníka, aby ten sám přemýšlel a na to důležité přišel sám. Nakonec mu pro ilustraci vypráví příběh o samařanovi, ale ani ten Ježíš dál nevykládá. I na jeho význam přichází zákoník sám. Musí si ho sám pro sebe přebrat, přemýšlet nad ním. Hledat se v něm.

I my bratři a sestry musíme hledat význam tohoto příběhu pro sebe sami. Je k tomu potřeba moudrost a odpovědi nám dá jen naše svědomí, naše srdce.

Ježíš na otázku, kdo se dostane do nebe, odpovídá překvapivě. Ne ten, kdo vytáhne svou víru jako vstupenku do nebe. Ale ten, kdo cítí soucit a pomáhá potřebnému. Ježíš nemluví o víře. Ani nedává definici, kdo je bližní a kdo není. Místo toho pozmění otázku a tak zcela změní náš pohled.

Otázku „kdo je můj bližní“ změní na otázku „komu se mám já stát bližním?! Důležité je právě toto - *sám se bližním stávat*. Ježíš se ptá – „kdo z těch tří se stal bližním?“ A zákoník správně odpovídá – „ten, který prokázal milosrdenství.“

To je to, co Samařana odlišuje od těch, kteří sice správně ví, co mají dělat, ale dovést do praxe to už z nejrůznějších důvodů nedokážou.

Podobenství nás nechce srazit na kolena a připomínat, kolikrát jsme se s plným vědomím nestali někomu bližním. To sami asi nejlépe víme. Ani nás nechce přivést k nekonečné honbě za milosrdnými skutky, chce ale zjemnit naše srdce a Ježíš nám v tom pomáhá, protože se sám stává Samařanem pro nás. Pomáhá nám nejen tím, že obrací naše otázky. Je někdo, kdo našim otázkám naslouchá a odpovídá na ně svým soucitem. Co to znamená? Že až budeme ležet mimo lidi ubití a rozbití, Ježíš bude s námi. Nenechá nás ležet, ale obváže naše rány a utiší naši bolest. Má s námi soucit. Nevyhýbá se nám, neodsuzuje nás, ale stává se nám tím nejbližším bližním. Na nás je, abychom ho následovali.

Pane Ježíši Kriste, můžeme se na tebe spolehnout, když ležíme na zemi a ostatní nás zdálky obcházejí. Děkuje ti za to, že s námi soucítíš. Prosíme, uť nás stávat se bližním těm, kdo jsou na tom zle a potřebují pomoci. Amen.